

Asia: VN/33260/2024

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä; Ihmiskauppadirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpano

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomiot rikoslain 25 luvun 3 §:ään ehdotettavasta muutoksesta (sijaissynttäksi saattamista koskevan teon tarkoituksen lisääminen ihmiskauppaa koskevaan pykälään)

-

2. Huomiot rikoslain 25 lukuun ehdotettavasta uudesta kriminalisoinnista (ehdotettava uusi 3 d §: ihmiskaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäyttö)

- a) Rangaistavuuden ala
- b) Rangaistusasteikko
- c) Muut huomiot

-

3. Huomiot rikoslain 25 luvun 10 §:ään ehdotettavasta muutoksesta (ehdotettavaa uutta ihmiskaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäyttöä koskevaa kriminalisointia koskeva lisäys oikeushenkilön rangaistusvastuun soveltamisalaan)

-

4. Huomiot pakkokeinolakiin ja poliisilakiin ehdotettavista muutoksista

-

5. Huomiot oikeudenkäymiskaareen ja esitutkintalakiin ehdotettavista muutoksista

-

6. Huomiot ihmiskauppadirektiivin muutosdirektiivin säännöksistä, joiden ei mietinnössä katsota edellyttävän lainsäädäntömuutoksia

- a) 11 artikla
- b) muut muutosdirektiivin säännökset

-

7. Huomiot ehdotusten vaikutuksista

-

8. Muut huomiot

Liitolla ei ole lausuttavaa itse esityksestä. Haluamme kuitenkin muistuttaa, että myös miehet voivat olla ihmiskaupan uhreja, ja osana ihmiskauppalainsäädännön kehittämistä on siksi huomioitava tematiikan mieserityiset ongelmat.

Miehiin kohdentuu työperäistä hyväksikäyttöä, jolloin miesuhri on saatettu tilanteeseen, jossa hän työskentelee huonommin työehdoin, kuin mihin hänellä olisi lain ja työehtosopimuksen mukaan oikeus.

Miehiin kohdentuu myös rikollisessa toiminnassa hyväksikäyttöä, jolloin miesuhri on painostettu tai pakotettu tekemään rikoksia – esim. omaisuus- tai huumausainerikoksia (näissä tilanteessa uhria ei tulisi lain mukaan rangaista rikoksista, joihin hänet on pakotettu).

Miehiin voi kohdistua myös seksuaalista hyväksikäyttöä, jolloin miesuhria voidaan painostaa myymään seksiä tai hän joutuu alistumaan muunlaiseen seksuaaliseen hyväksikäyttöön.

Miehiä ei välttämättä mielletä mahdollisina ihmiskaupan uhreina samalla tavalla kuin naisia. Tämä johtuu osin siitä, että miesuhreja on osassa kategorioista naisuhreja vähemmän, ja osin siitä, että yhteiskunnallinen diskurssi johtaa aika ajoin miesten kategorisoimiseen niin kutsutuiksi tekijöiksi, ei uhreiksi. Lainsäädännössä ja sen taustoihin ja tulkintaan liittyvissä ohjeistuksissa on tämän takia erikseen nostettava esille ihmiskaupan uhriuden kohdentuminen miehiin.

Timperi Tomi
Miesjärjestöjen keskusliitto MJKL ry